

بسمه تعالیٰ

راهنمای ارتقای کیفیت کمیته مرگ و میر بیمارستانی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان

معاونت درمان

مدیریت امور بیمارستانی و تعالیٰ خدمات بالینی

اداره ارتقا خدمات درمانی و حاکمیت بالینی

مهرماه ۱۳۹۳

مقدمة

بررسی مرگ افراد تحت مراقبت، در واقع یک بررسی کیفی، عمیق در مورد علل و شرایط محیطی موثر در مرگ افرادی است که در مراکز درمانی، بهداشتی اتفاق افتاده است. این بررسی، شما باید از مسیری که بیمار، تا زمان مرگ، در سیستم درمانی بیمارستان طی کرده است، را مشخص می‌کند تا بدینوسیله هرگونه خطاها و عوامل قابل اجتناب و قابل علاج که می‌توان آن را به منظور بهبود مراقبت از بیماران در آینده تغییر داد، شناسایی شود. در صورت امکان این اطلاعات باید توسط اطلاعات گرفته شده از جامعه تکمیل گردد؛ که البته همیشه امکان پذیر نیست.

بررسی مرگها در مراکز پزشکی، می‌تواند با کشف خطاها برای متخصصین و کارکنان بهداشتی - درمانی جنبه آموزشی گسترده‌ای داشته باشد. همچنین این بررسیها، مشخص می‌کند که مراقبت‌های بالینی ارایه شده برای بیمار، در کدام قسمت، زیر استاندارد بوده است؛ بنابراین می‌توان اقداماتی در این زمینه انجام داد، تا مطمئن شد که این موارد دیگر تکرار نمی‌شوند. این کار می‌تواند به نوبه خود، باعث ایجاد پیشرفت اقدامات درمانی جدید یا تدوین یکسری اصول راهنمایی برای مدیریت مراقبت از بیماران شود. بررسی مرگها در مراکز درمانی، زمانی کامل می‌شود که براساس یافته‌ها اقدامات مناسب اجرا شود.

کمیته مرگ و میر بیمارستانی برای بررسی علل مرگ و میر، روند مرگ و میر، جلوگیری از موارد مرگ و میر قابل اجتناب، ارزیابی ابعاد قانونی موضوع، بررسی، تجزیه و تحلیل عوارض بیمارستانی و روند آنها، تجزیه و تحلیل و بررسی عوارض اتفاق افتاده، اتخاذ تدبیر برای جلوگیری از بروز عوارض ناخواسته و پیشگیری از عوارض قابل اجتناب و ... تشکیل می‌گردد.

در صورتیکه کمیته مرگ بیمارستان دقیق، هدفمند و نظام مند عمل نکند موارد زیر اتفاق می‌افتد که متأسفانه در حال حاضر در بسیاری از مراکز شاهد آن هستیم:

- اطلاعات کامل جمع آوری نمی‌شوند
- اطلاعات ضروری و مورد نیاز جمع آوری نمی‌شوند
- اطلاعات در زمان مناسب و به موقع جمع آوری نمی‌شوند
- بسیاری از حقایق کشف نمی‌شوند
- علل قابل اجتناب شناسایی و دسته بندی نمی‌شوند
- مداخله موثر و مناسب طراحی نمی‌شود
- مداخلات اجرا نمی‌شود
- فعالیت کمیته منجر به کاهش مرگها نمی‌شود

اهداف کمیته مرگ و میر بیمارستان

هدف کلی:

ارتقاء کیفیت مراقبتها و خدمات درمانی

اهداف اختصاصی :

- تعیین میزان فراوانی خطاها و عوامل قابل اجتناب منجر به مرگ و معلولیت
- تعیین میزان بروز مرگ و میر بیمارستانی ناشی از عوامل قابل اجتناب
- کاهش میزان بروز مرگ و میر بیمارستانی ناشی از عوامل قابل اجتناب
- کاهش میزان بروز ناتوانی و عوارض سوء ناشی از عوامل قابل اجتناب
- تعیین و اجرای مداخلات پیشنهادی مرتبط با عوامل شناسایی شده

شاخصهای ارزیابی عملکرد کمیته مرگ و میر

- میزان بروز مرگ و میر بیمارستانی به تفکیک بخش
- میزان بروز مرگ و میر بیمارستانی گروه آسیب پذیر (نوزادان، اطفال زیر ۵ سال، مادران باردار و..)
- فراوانی تعداد مرگهای بررسی شده در کمیته
- درصد مرگهای کارشناسی شده
- تعداد خطاها و عوامل قابل اجتناب موثر در مرگ که از طریق کمیته بررسی و کشف شده اند.
- تعداد مداخلات طراحی شده در کمیته مرگ و میر
- تعداد عوامل قابل اجتناب موثر در مرگ یا عارضه که برطرف شده اند.

شرح وظایف کمیته مرگ و میر

- بررسی منظم همه موارد مرگ و میر به ویژه موارد مرگ غیرمنتظره
- بررسی دوره ای عوارض
- بررسی علل مرگ و میر در بیمارستان (مرگ مادر، مرگ ۱-۵۹ ماهه مرگ پریناتال و سایر مرگ های رخداده)
- پیگیری موارد قانونی و همکاری با پزشکی قانونی
- تهیه پاسخ مورد نیاز مراجع قانونی
- برخورد با مواردی که قصور یا تقصر اتفاق افتاده است در حدود اختیارات بیمارستان
- اتخاذ تدابیر به منظور کاهش عوارض مرگ و میر در بیمارستان
- برگزاری کنفرانس های مورتالیته و موربیدیته در سطح بیمارستان
- گزارش نمونه های بیوپسی و اتوپسی و نکروپسی

اعضای کمیته مرگ و میر

اعضای ثابت:

- رئیس بیمارستان بعنوان رئیس کمیته
- مدیر بیمارستان
- حراست بیمارستان
- مدیر خدمات پرستاری
- دو نفر پزشک متخصص با سابقه و مهربان به انتخاب رئیس بیمارستان
- مسئول بهبود کیفیت بیمارستان
- کارشناس مسئول اینمنی بیمار مرکز
- سوپر وایزر آموزشی
- مسئول فنی بخش آسیب شناسی
- مسئول فنی آزمایشگاه
- متخصص پزشکی قانونی در صورت امکان جذب در مرکز

اعضای متغیر:

- رئیس بخش مربوطه
- پزشک متخصص معالج موقوفی
- سرپرستاربخش مربوطه بر حسب نیاز
- متخصصین مرکز بنا به ضرورت و بررسی مورد
- سایر افراد به تشخیص کمیته با حسب ضرورت

شیوه برگزاری جلسات کمیته

جلسات کمیته باید حداقل هر ماه یکبار تشکیل گردیده و صور تجلیس از طریق ریاست بیمارستان به معاونت درمان دانشگاه علوم پزشکی ارسال گردد. بدیهی است در معاونت درمان صور تجلیس بررسی و تصمیمات مقتضی اتخاذ می گردد. صور تجلیس کمیته باید در فایلی به نام کمیته فوق درج و به عنوان اسناد بیمارستان نگهداری شود تبصره : در بیمارستانهای بزرگ و بیمارستانهای آموزشی زیر کمیته های این کمیته مهم بایستی در سطح ۴ بخش اصلی با ترکیب مناسب تشکیل گردد :

- کمیته رسیدگی به موارد مرگ و میر بخش داخلی
- کمیته رسیدگی به موارد مرگ و میر بخش کودکان و نوزادان
- کمیته رسیدگی به موارد مرگ و میر بخش جراحی
- کمیته رسیدگی به موارد مرگ و میر بخش زنان و مامائی

روش کار کمیته مرگ و میر بیمارستان

در این قسمت ، جزئیات قدم به قدم چگونگی بررسی مرگ در مرکز درمانی شرح داده می شود. این مراحل شامل موارد زیر است:

قدم ۱ : شروع روند اقدامات بررسی مرگ در مرکز درمانی

برای بررسی مرگ در مرکز درمانی نیاز است شرایط ضروری و اصلی زیر را فراهم نمود:

- باید کمیته مرگ بیمارستان تعیین گردد.

- چنانچه در بیمارستان نیاز به تشکیل بیش از یک کمیته وجود دارد ، بیمارستان می توان کمیته های متعدد تشکیل دهد. ولی این امر نباید باعث دوباره کاری، پیچیده شدن اقدامات، کاهش تمرکز مدیریت در طراحی و اجرای مداخلات شود.

- کمیته باید چگونگی فرایند های شناسایی و گزارش مرگهای قابل بررسی، تشکیل گروه بررسی، انجام بررسی، تحلیل و تهیه گزارش بررسی، ارائه گزارش نهایی، چگونگی تشکیل کمیته مرگ و تصمیم گیری نهایی و چگونگی تصویب و اجرای مداخلات را تعیین نماید.

- متخصصین درمانی که مسئول بررسی مرگ در بیمارستان هستند و یا در این گروه وارد شده اند، نیاز به حمایت مسؤولین مانند رئیس بیمارستان، مدیریت، رئیس بخش مامایی و یا مدیر پرستاری بیمارستان دارند.

- هنگام درخواست اجازه برای اجرای بررسی مرگ در مرکز درمانی، باید شرحی از نحوه اجرای طرح مورد نظر ارایه گردد.

- باید موافقت مسؤولین در زمینه هزینه ها و پرسنل اجرا کننده تحقیق، کسب گردد

قدم ۲: انتخاب محدوده انجام تحقیق روی مرگ مرکز درمانی

هرگاه حجم نمونه های قابل بررسی در مرکز زیاد باشد ، بهتر است کمیته مرگهایی را که جهت بررسی در اولویت قرار می گیرند (با توجه به اولویتهای کشوری یا استانی) تعیین نماید.

دیده شده است که اکثر اطلاعات را می توان جمع آوری کرد ؛ ولی نمی توان انتظار داشت همه اطلاعات ، تحلیل شوند. اطلاعات ، در جهت شناسایی و طبقه بندی عوامل قابل اجتناب و عواملی که شایع ترند و در آینده با انجام مداخلات راحت تر قابل کنترل زند، جمع آوری می شوند.

اگرچه مرور مرگ، در هر مورد به طور جداگانه مهم است و می تواند باعث بدست آوردن تجربه های مفید فردی باشد، جستجوی لحظه به لحظه عوامل و علل قابل اجتناب که بر حداکثر مرگها دخالت دارند نیز، می تواند مفید باشد.

قدم ۳: تهیه فرم های جمع آوری اطلاعات

تهیه فرم های جمع آوری اطلاعات به وقت زیادی نیاز دارد . نمونه برخی از این فرمها که می توانید از آن استفاده کنید در انتهای راهنمای ارائه شده است.

قدم ۴: انتخاب همکار و آموزش پرسشگران

- معمولاً گروه، شامل دو تا چهار نفر است که ترکیبی متعادل از متخصصین و افراد حرفه‌ای و ماهر هستند.
- هریک از اعضای گروه بر حسب تخصص و مهارت‌شان در جمع آوری اطلاعات، مسئولیت خاصی دارند . مهم ترین مسئله این است که اعضای تیم باید علاقه مند و مقید به انجام بررسی مرگ باشند و بتوانند وقت زیادی را به این کار اختصاص دهند. یک فرد به عنوان مسئول تیم ، وظیفه انتقال اطلاعات و مهارت‌ها به اعضاء تیم و فراهم کردن امکان ارتباط با بقیه ارگانها و مراکز را برعهده دارد.
- در گروه بررسی، تعدادی فرد با تجربه و ماهر نیاز است که مسئولیت همکاری را بپذیرند
- باید در مرکز درمانی نظام ثبت و نگهداری سوابق بیمار و ثبت مرگها و کیفیت ثبت یادداشت‌ها و گزارشات در سطح قابل قبولی باشد. مثلاً آدرس بیماران باید ثبت شود تا در صورت نیاز، در بررسی بتوان به خانواده فرد در جامعه دسترسی پیدا کرد.

قدم ۵: شناسایی مرگ‌های اتفاق افتاده

در مراکز درمانی معمولاً اطلاعات مرگ، از ثبت‌های موجود در مرکز درمانی، مانند ثبت و گزارشات قسمت پذیرش و ترخیص، دفاتر ثبت، اتاق عمل، اتاق زایمان، گواهی فوت و سرد خانه، بدست می‌آید . مابقی منابع اطلاعاتی در دسترس، شامل پرونده بیمار و گزارشات حفظ شده در بخش تخصصی می‌باشد.
چنانچه مرگ در شیفت عصر و شب رخ داده باشد سوپرزاوایزر موظف است طبق سیاست کمیته موضوع را به دبیر کمیته مرگ اطلاع دهد.

قدم ۶: شناسایی منابع اطلاعاتی

شرط پیرامون هر مرگ، با جمع آوری اطلاعات از منابع چند گانه موجود در جامعه و مرکز درمانی تعیین و تکمیل می‌شود. پس هدف، بدست آوردن حتی الامکان تصویری کامل و درست از ماجرا است. البته با توجه به اینکه منابع مختلف، نظرات متفاوتی را نیز ارایه می‌دهند. منابع اطلاعاتی معمول به طور خلاصه شامل:

- مستندات: مستندات و گزارش‌های موجود در بخش و نوشته‌های کارکنان مرکز، دفاتر ثبت بیمارستان.
- پرسشگری از : پزشکان، پرستاران، ماماهای، بقیه کارکنان بیمارستان، کارکنان سایر مراکز سلامتی در خارج از بیمارستان، وابستگان و همسایگان فرد و سایر موارد بر حسب تصویب کمیته
- سوابق بیمار: منبع کلیدی و مهمی است، اما این سوابق ثبت شده معمولاً فاقد برخی جزئیات هستند و لازم است که توسط پرسشگری از بعضی کارکنان، تکمیل شوند. پرسشگری باید بدون هیچ پیش داوری و قضاوت و با اطمینان از اینکه اطلاعات گرفته شده، موفق و معتبر هستند، انجام شود؛ بخصوص وقتی که پرسشگر از پرسنل مرکز درمانی مربوطه نیست.

اگر وسعت یک بررسی یا تحقیق به گونه ای است که اطلاعات با مرور نوشته ها و گزارشات و صحبت با کارکنان و مختصین مراقبتی در مرکز درمانی تکمیل می گردد، ترتیب اجرای چنین اقداماتی نیز باید داده شود . گرفتن اطلاعات دقیق درباره حداقل اتفاقات منجر به مرگ، معمولاً تحقیق را ملزم به پرسشگری از بستگان فرد مانند همسر می کند. مجدداً تاکید می شود پرسشگر کار خود را بدون پیش داوری و قضاوت از آنچه در جامعه و بیمارستان اتفاق افتاده، انجام دهد.

قدم ۷ : جمع آوری اطلاعات از مرکز درمانی و جامعه در صورت نیاز

برای دستیابی به اطلاعات دقیق تر، بهتر است در صورت امکان اطلاعات بلافصله پس از مرگ فرد جمع آوری شود. همه کارکنان مرکز درمانی باید مطمئن شوند که هدف از روند تحقیق و بررسی مقص ر جلوه دادن و سرزنش هیچ کس و هیچ چیز نیست و همه یافته ها کاملاً بدون ایجاد مزاحمت برای آنها، ثبت و گزارش می شود. پرسنل باید مطمئن شوند که بجای نام هر کدام از آنها، کد محترمانه ای مشخص می شود که در جمع آوری اطلاعات، آن کدها وارد می گردد و فقط تیم تحقیق می توانند به آنها دسترسی یابند . یک پرسشگر، اگر می خواهد در کار خود موفق شود باید تدبیر و مردم داری، حساسیت و دقت به جزئیات را فراموش نکند. دستوراتی که پرسشگر باید طبق آن عمل کند به شرح زیر می باشد:

(۱) کارشناسی پرونده:

کارشناسان پرونده با مرور مستندات پرونده، گزارش پزشکی، مامایی و بیوستاری، اطلاعاتی را جمع آوری می کنند. این کار توسط کارشناسانی که کمیته تعیین کرده است انجام می گیرد. در کارشناسی پرونده ها و پرسشگری توصیه می شود به هیچ وجه از متخصصین و کارکنان درگیر در همان مورد مرگ کمک گرفق نشود و بیمارستان از نظرات کارشناسی افرادی استفاده نماید که در آن پرونده درگیر نبوده اند و ترجیحاً در آن مرکز شاغل نباشند . درواقع بهتر است از متخصصین خارج مرکز استفاده شود.

یکی از روش‌های موثر در کارشناسی مرگها بهره گیری از کنفرانس‌های مورتالیتی کلینیکوپاتولوژی است. برگزاری این کنفرانس‌ها بخصوص در مراکز آموزشی می تواند در زمینه آموزش کارکنان رده های مختلف و همچنین کشف و اصلاح خطاهای بسیار کمک کند. راه اندازی و توسعه کنفرانس‌ها زیر نظر کمیته مرگ هر مرکز می باشد

(۲) پرسشگری:

باید پرسشگران از تمام کارکنانی که در مراقبت بالینی بیمار دخیل بوده اند پرسشگری نمایند . در حقیقت گرفتن اطلاعات از کارکنان مراقبین بالینی، بهتر از گرفتن سوابق بهداشتی خارج از بیمارستان است. براساس تعداد پرسنل مورد نظر و حساسیت کار تحقیقاتی، تصمیم گرفته می شود که از هر کس به طور جداگانه پرسش شود، یا به طور گروهی از افرادی که تقریباً در یک رده هستند پرسش شود. با توجه به حجم کاری بالای این روش توصیه می گردد این روش فقط برای آن گروه از مرگ‌هایی که کمیته در اولویت قرار می دهد انجام گیرد (مانند مرگ‌های اورژانس، مرگ مادران و نوزادان)

در این پرسش‌ها فرد پرسشگر باید در ابتدا پرسنل مربوطه را تشویق نماید که یک شرح حال آزاد، از ماجرا بدهد. سپس سوالات پرسشنامه به طور کامل از آنها پرسیده شود تا فاصله‌ها و جاهای خالی شرح حال، تکمیل و قسمت‌های مبهم روشن شود. گاه نمی‌توان از بعضی از مرگ‌ها هیچ اطلاع مفیدی بدست آورد؛ اما این مرگ‌ها هم، نباید از بررسی حذف شوند. در حقیقت باید تلاش شود که بهمراه مرگ‌ها فاقد منابع اطلاعاتی هستند و در جهت اصلاح امور ثبت و گزارش دهی اقدام نمود.

مرگ‌های اورژانس، مادران باردار و سایر مرگ‌هایی که کمیته تعیین می‌نماید، بلافاصله پس از وقوع به سوپروایزر اطلاع داده شده و وی نیز نسبت به تکمیل گزارش اقدامات انجام شده (مراقبتها اورژانسی، عملیات احیاء و...) اقدام می‌نماید. سپس گزارش در اختیار دبیر کمیته قرار می‌گیرد. در این موارد سرعت انجام پرسشگری اهمیت دارد تا از هرگونه مخدوش شدن داده‌ها جلوگیری شود و به اعتبار نتایج کمک کند.

اعضای کمیته بایستی عملکرد تیم پرسشگری و کارشناسی را بر اساس اطلاعات جمع آوری شده ارزیابی کنند و پسخوراند لازم را ارائه و اقدام لازم را اعمال نمایند.

(۳) کیفیت اطلاعات:

در بررسیها باید با اجرای روش کنترل کیفیت صحت اطلاعات گرفته شده ثابت شود. یک روش کنترل کیفیت ارایه آموزش با کیفیت بالا، به پرسشگران می‌باشد. روش و مقیاس دیگری که می‌تواند اجرا شود؛ شامل چک کردن دولیوه فرم‌های اطلاعاتی و پرسشنامه‌ها و تکرار بعضی از آنها توسط یک پرسشگر دیگر است.

(۴) راهنمای کدگذاری کارکنان:

به منظور محترمانه نگه داشتن اطلاعات باید از نوشتن اسمی کارکنانی که به نحوی در مراقبت متوفی دخالت داشته‌اند، خودداری نمود و از کدهای قراردادی استفاده شود.

(۵) جمع آوری اطلاعات از محیط در صورت نیاز:

ثابت شده است که اگر اطلاعات را بتوان از اعضای خانواده و جامعه پیرامون فرد بعد از فوت بیمار جمع آوری کرد، بسیار مطلوب است. این کار می‌تواند اطلاعات با ارزشی را درباره شرایط قبل از مراجعه به مرکز درمانی که در مرگ فرد موثر بوده اند را آشکار کند. همچنین فرصتی فراهم می‌کند تا در صورت امکان تمام سوابق و مدارکی را که در اختیار خود فرد بوده است، بررسی و مرور کنیم.

اما ثابت شده است که این کار همیشه عملی نیست. چون ممکن است مسافت یا مشکلات تدارکاتی در، یافتن منزل فرد وجود داشته باشد. کمیته باید مشخص کند که در مناطقی که انجام چنین کاری عملی باشد، چه کسی باید اطلاعات را جمع آوری کند، از چه کسی پرسیده شود؟ و چگونه پرسشگر وظایف خود را انجام دهد؟ چه کسی باید اطلاعات را جمع آوری کند؟ هنگام تکمیل پرسشنامه تحقیقاتی بهتر است یک سوال کلی از فرد مربوطه پرسیده شود و به او اجازه داده شود تا ابتدا به زبان خود، به طور ساده، ماجرا را تعریف کند و پس از آن پرسشنامه اصلی از فرد پرسیده شود.

پرسشگر همیشه این حقیقت را درک می کند که اعضای خانواده فرد، هر کدام احساس کاملاً متفاوتی نسبت به حادثه دارند و ممکن است احساس گناه یا ترس داشته باشند. این مسئله مهم است که پرسشگر به عوامل اجتماعی توجه کند و روی رسیدگی در بیمارستان، تفسیر و داوری نداشته باشد و اگر افراد جامعه، اطراف فرد در این مورد از او پرسیدند، باید آنها را به فرد مناسب در مرکز درمانی مربوطه، ارجاع دهند.

۶) نظارت بر ثبت اطلاعات:

ضرورت دارد کمیته در صورت ناقص بودن مستندات پرونده متوفی، در جهت بهبود وضعیت ثبت، اقدام نماید.

قدم ۸ : جمع بندی اطلاعات، تفسیر نتایج اطلاعات و ترسیم و نتیجه گیری نهایی

در طی بررسی هر مورد مرگ باید عوامل قابل اجتناب موثر در مرگ، قبل از پذیرش در مرکز درمانی و قبل از ارایه مراقبت ها توسط متخصصین بالینی روشن شود و جلسه ای با کلیه کسانی که در رسید گی و مراقبت بیمار در بیمارستان دخالت داشته اند؛ انجام گیرد. افراد دعوت شده در این جلسه می توانند شامل مراقبین بهداشتی که قبل از پذیرش بیمار، مراقبت های لازم را به او ارایه داده اند نیز باشند. همچنین پرسنل اتاق عمل، زایشگاه، پاتولوژیست مربوطه و همه کسانی که به نوعی می توانند اطلاعاتی در این زمینه داشته باشند؛ در جلسه حضور داشته باشند.

جزئیات دریک مصاحبه واقعی و به شکل دقیق و روشن و بدون هیچ پیشداوری ارایه شود و بحث به گونه ای ادامه یابد که زنجیره توالی اتفاقات شناخته شود. این مهم است که محیطی خالی از تهمت برقرار باشد، به طوری که بحث و گفتگو کاملاً صادقانه و بدون ترس از متهم شدن انجام گیرد. این بررسی باید بدون نکته مبهم و بدون رمز و راز باشد؛ این امر باعث بهبود احساس رضایت و مسئولیت، برای همکاری در اجرای صحیح طرح می شود. هدف اصلی از این نشست ها، شناسایی عواملی است که اگر از آنها اجتناب می شد، می توانست از مرگ فرد جلوگیری کند.

یکی از شایع ترین و کارامد ترین روش های تحلیل و تفسیر اطلاعات بدست آمده از بررسیها، روش تحلیل ریشه ای علل است. در این روش، ابتدا براساس بررسیهای قبلی، زمان بندی مفصل و کامل وقایع اتفاق افتاده انجام می گردد. در مراحل بعدی کلیه عواملی که احتمالاً می تواند در مرگ فرد نقش داشته باشد، فهرست می شده و سپس این فهرست، درزیر گروه های مربوطه (همانند علل محیطی، علل سازمانی، علل مرتبط با فرایندو....) دسته بندی می گردد. در این مرحله می توان سپس از دسته بندی با ترسیم الگوریتم هایی (همانند الگوریتم های استخوان ماهی) به تعیین مکان واقعی و ارتباطات ساختاری علل و عوامل موثر در مرگ فرد پرداخت و بدین ترتیب عوامل قابل اجتناب، مشخص می گردد و با شناخت آنها مقدمات جهت بررسی و رفع آن بوجود می آید.

در کمیته مرگ ابتدا باید بررسی، روی مرگ تک تک مرگها صورت گیرد؛ سپس نتایج همه (مانند: مرگهای اورژانس – Icu – ccu – مرگ مادران – مرگ نوزادان) برای شناسایی الگوهای رایج جمع بندی شود. در جمع آوری نتایج همه مرگهای هم گروه یا هم طبقه، ظرفته های مهم از بررسی مرگ تک تک موارد ترکیب می شوند تا الگوهای مشترک بدست آید. در این قسمت باید اطلاعات، تائید شده و نتایج، به صورت رمز ارایه شوند. این کار بسیار مهم

است تا یافته ها حالت آشکار پیدا نکنند. در ابتدا یک یا دو نفر از اعضای گروه بررسی یافته ها را جمع آوری کند و آنها را در اختیار کمیته مرگ قرار دهند.

توافق در کمیته:

در کمیته مرگ در زمینه یافته های مهم توافق ایجاد می شود که می تواند مربوط به مسائلی از قبیل موارد زی ر باشد:

- آیا بیماری زمینه ای منجر به فوت شده است؟   بله   خیر
- آیا کمبود امکانات و تجهیزات منجر به فوت شده است؟   بله   خیر(ذکر موارد)
- آیا تاخیر در زمانهای ویزیت اولیه و مشاوره ها منجر به فوت شده است؟   بله   خیر (ذکر موارد)
- آیا اقدامات درمانی انجام شده به موقع بوده است؟   بله   خیر(ذکر موارد)
- آیا اقدامات درمانی انجام شده صحیح است؟   بله   خیر(ذکر موارد)
- آیا اقدامات درمانی انجام شده کافی بوده است؟   بله   خیر(ذکر موارد)
- چه اقداماتی باید انجام می گرفت تا بیمار فوت نکند?(ذکر موارد)
- راهکار مناسب کدام است؟

مثال:

- عدم کفایت در تزریق خون می تواند یکی از عوامل قابل پیشگیری باشد.
- دربسیاری از مواقع، تاخیر در نظرخواهی و مشاوره با یک متخصص دوم، نیز اتفاق می افتد.

این یافته های اصلی، نیاز به شرح و تفسیر بیشتری دارد اما به شرطی که برای هریک از یافته ای بالا چندین تفسیر وجود داشته باشد. برای مثال، چند نظریه در این مورد که چرا عدم کفایت استفاده از تزریق خون می تواند یک عامل شایع قابل اجتناب باشد ، شامل موارد زیر می باشد:

- آیا اعضاء جامعه تمایل به اهداء خون نداشتند؟
- آیا ذخایر خون سالم کافی وجود نداشت؟
- آیا بیماران، تمایلی به دریافت خون نشان نمی دادند به علامت مثلاً تپس از عفونت HIV ؟
- آیا کمک های آزمایشگاهی، برای چندین ساعت در دسترس نبود؟
- آیا پزشکان، تمایلی به انجام تزریق خون و کراس مج نشان نداده اند؟
- آیا ذخایر، ناکافی بوده است (مثل کیسه های تزریق و ست تزریق خون؟)
- آیا متوجه نیاز مجدد بیمار به تزریق خون نشده اند؟

قدم ۹: بکارگیری یافته ها

لازم است اعضای کمیته پس از مطالعه نظرات کارشناسی و گزارشات و پرسشنامه ها عوامل قابل اجتناب را شناسایی و سپس نوع مداخله و سطح مداخله و سقف زمانی برای اجرای مداخله را مشخص نمایند . اعضای کمیته

باید بدانند این وظیفه آنهاست که از اعمال و پیاده شدن تمام نتایج بدست آمده از تحقیق مطمئن شوند. در حقیقت ارایه بازتاب کار به افراد مورد نیاز، یک الزام اخلاقی و پسندیده است . بنابراین براساس نتایج و بررسی یک فهرست عملکرد آماده می شود که این فهرست در زمینه یک مرگ و یا تعدادی از مرگها است.

در این فهرست آنچه باید انجام شود و کسانی که باید انجام دهنند و کسانی که باید آن را به افراد دیگر، با برگزاری جلسات ارایه دهنند، مشخص می شود. سپس این فهرست بررسی می شود تا اطمینان حاصل گردد که همه موارد آن اجرا شده است.

برای مثال اقداماتی که پس از بررسی یک مرگ می تواند انجام شود، شامل موارد زیر است:

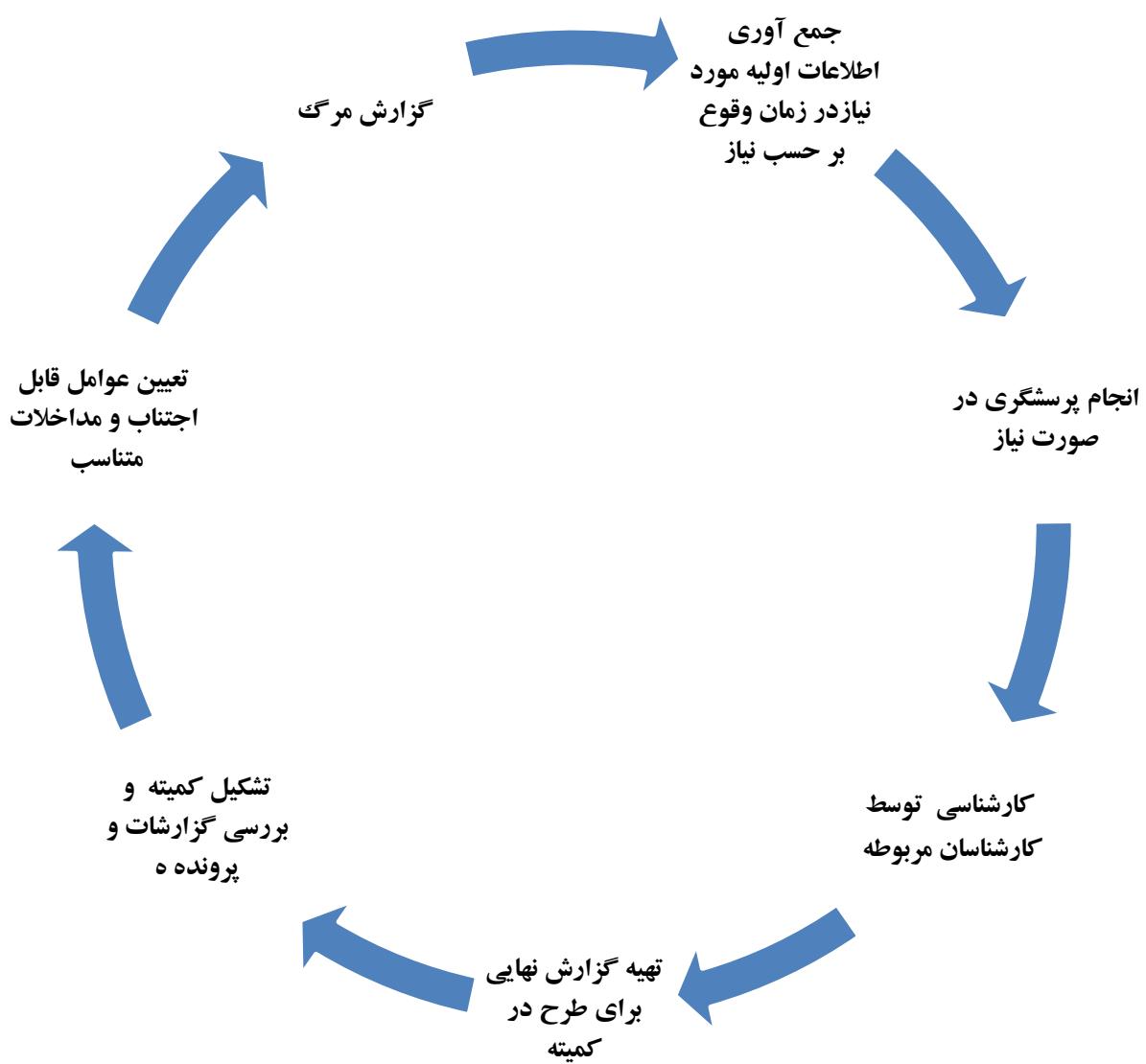
- ۱ - انتقال اطلاعات جدید به وابستگان نزدیک بیمار .
- ۲ - صحبت با مسئول داروخانه، درباره داروهای اصلی موجود در داروخانه .
- ۳ - ترتیب تهیه و ذخیره خون جدید از بانک خون ، داده شود .
- ۴ - بازنویسی قسمتی از راهنمای بالینی بخش مربوطه.
- ۵ - تهیه و تدارک کلاسهای و آموزش های تكمیلی برای کارکنان بیمارستان.
- ۶ - ارایه بازتاب کار برای آموزش دهنده های بهداشتی، NGO و مسئولین امکانات عمومی (مثل حمل و نقل)، در مواردی که یافته ها به کار آنها نیز مربوط می شود.

هر سطحی در بیمارستان که متولی رفع مشکل و مداخلات شناخته می شود باید برنامه اجرایی مداخله را در موعد مقرر به کمیته تحويل دهد. همچنین گزارش اقدامات انجام شده و پیشرفت کار را به دیگر کمیته تحويل دهد اگر کمیته تشخیص دهد که سطح مداخله در سطوح و مرکزی بالاتر قرار دارد (دانشگاه، وزارتخاره و...) موارد را به سطح مربوطه گزارش می نماید.

نتیجه مداخلات انجام شده باید بصورت دوره ای به سطوح بالاتر گزارش شود . زمان ارسال این گزارشات توسط سطح بالاتر (دانشگاه و...) تعیین می گردد. بهتر است مداخلات پیشنهادی قابل دسترسی، ارزان و موثر باشند.

قدم ۱۰ : تصمیم بر اینکه بروزی مرگ در بیمارستان، در آینده به همین صورت تکرار شود و ادامه یابد.

با توجه به تجارب بدست آمده از این بررسیها، کامل کردن آنها امری مهم است . بر اساس منابع اطلاعاتی و پیاده کردن اطلاعات قابل اجرا، تصمیم گرفته می شود که آیا فرایند در حال بررسی ادامه یابد یا روند دیگری شروع شود. آموخته های مفید حاصل از این بررسی باید اجرا شود و برای بهبود بررسیهای بعدی مورد استفاده قرار گیرد . ضروری است بصورت دوره ای (۳ تا ۶ ماه) گزارشات بررسی شده در کمیته های قبلی بصورت گر و هی بازبینی ، جمع بندی و تحلیل شوند و در صورت امکان مداخلات جدید طراحی شوند گردد کار بررسی یک مرگ در بیمارستان در نمودار زیر نشان داده شده است:

کمیته مرگ و میر اورژانس بیمارستان

اورژانس‌های بیمارستانی اولین نقطه تماس بیماران با سیستم خدمات درمانی می‌باشد. در به ثمر رسیدن تلاش‌های پیشگیرانه در زمینه کاهش مرگ و میر به ویژه اقدامات اورژانس پیش بیمارستانی نقش اساسی دارد. اورژانس بیمارستان نقش بسزایی در کاهش مرگ و میر، اعاده سلامتی و رضایتمندی از نظام خدمات درمانی دارد. آنچه که باید در اورژانس بیمارستان مورد توجه قرار گیرد، فرآیندهای منجر به مرگ بیماران و شناسایی نقاط کلیدی و رفع نارسایی‌های منجر به مرگ و کاهش مرگ بیماران می‌باشد. بهتر است این کار توسط کمیته مرگ و میر اورژانس انجام گیرد.

تعريف مشخصی برای مرگ بیماران اورژانسی وجود ندارد و بصورت قراردادی می‌باشد. اما آنچه که مورد توافق می‌باشد تقسیم بندی مرگ‌های اورژانس به مرگ‌های منتظره و غیرمنتظره می‌باشد. در این گونه مرگ‌ها علائم حیاتی، سطح هوشیاری و زمان ماندگاری بیمار در اورژانس مورد توجه قرار می‌گیرد. از سوی دیگر امکان بررسی تمام مرگ‌های ثبت شده در اورژانس شامل بیماران مزمن در مراحل نهایی (End stage) نمی‌باشد. بر این اساس تعریف مرگ بیماران اورژانس عبارت است از:

- بیمارانی که با علائم حیاتی (تنفس، فشارخون، نبض) و هوشیار به اورژانس مراجعه می‌نمایند و مرگ آنها غیر منتظره (un expected) و در ۲۴ ساعت اول رخ می‌دهد . بیماران End stage با زمینه بیماریهای مزمن و بیمارانی که بدون علائم حیاتی به اورژانس مراجعه نمایند و تحت C.P.R قرار گیرند مورد نظر نمی‌باشد. در واقع فقط مرگ‌های مورد بررسی قرار می‌گیرند که منطبق بر تعریف فوق یا معیارهای مدنظر کمیته باشد
- در کمیته اورژانس مرگ‌های غیر منتظره بررسی می‌شوند ، ولی گزارشی برای مراجع قضایی تهیه و ارسال نمی‌شود. در این بررسی فرایند منجر به مرگ از قبل از بیمارستان نیز مورد توجه قرار می‌گیرد
  - تشکیل کمیته مرگ بیماران اورژانسی در کلیه بیمارستانها ضروری می‌باشد
  - شناسایی فرایند منجر به فوت و مداخله مناسب در جهت بهبود عملکرها اهمیت فوق العاده ای دارد . اگر این روند بدرستی انجام نگیرد جمع آوری اطلاعات و آمار مرگ بیماران اورژانس به تنها بی ثمری نخواهد داشت

اعضاء کمیته مرگ بیماران اورژانسی در هر بیمارستان:

۱. رئیس بیمارستان (عنوان رئیس کمیته)
۲. یک نفر پزشک عمومی اورژانس به عنوان دبیر
۳. رئیس بخش اورژانس
۴. معاون آموزشی بیمارستان (در بیمارستانهای آموزشی)
۵. نماینده گروههای آموزشی مربوطه
۶. پزشک معالج در بیمارستانهای درمانی
۷. تیم درمانی بیمار
۸. مسئول پرستاری اورژانس

شرح وظایف کمیته مرگ و میر اورژانسی در هر بیمارستان:

۱. بررسی موارد مرگ اعلام شده و حذف مرگهای غیر مرتبط بر اساس تعریف اعلام شده
۱. تعیین عوامل قابل پیشگیری و نوع مداخله و سطح مداخله کننده
۲. ارسال نتایج به سطوح بالاتر

فرمها و گردش کار اطلاعات

در کلیه مراحل بررسی یک مورد مرگ، کارشناسان و پرسشگران باید جنبه های زیر را مد نظر داشته باشند:

● پذیرش:

- ✓ آیا کارکنان ذی صلاح برای پذیرش و درمان بیمار، حضور دارند؟
- ✓ موارد بستری اورژانس چگونه صورت می گیرد؟

● تجویز داروها:

- ✓ آیا داروهای کافی جهت رفع نیازهای بیمار وجود دارد؟
- ✓ آیا برای کنترل داروها از دستورالعمل ها پیروی می شود؟

● اقدامات تشخیصی:

- ✓ چه انواعی از اقدامات تشخیصی انجام می شود؟
- ✓ آیا ابزارهای لازم، موجود و سالم هستند؟
- ✓ آیا افراد شایسته جهت انجام آزمون ها حضور دارند؟
- ✓ آیا نتایج به گونه ای بهنگام در دسترس قرار می گیرند؟

● درمان و اقدامات:

- ✓ درمانها و اقدامات معمول شامل چه مواردی است؟
- ✓ آیا نیازهای بیمار مد نظر قرار می گیرد؟
- ✓ آیا تاخیر در مراقبت وجود دارد؟

● مراقبت پرستاری:

- ✓ آیا مراقبت پرستاری بر طبق دستورالعمل ها و راهنمایی خاص، صورت می گیرد؟
- ✓ آیا نگرانی هایی در ارتباط با ارزیابی، برنامه ریزی، پیاده سازی و ارزشیابی مراقبت از بیمار وجود دارد؟

● مشاوره و آموزش بیمار و خانواده:

- ✓ آیا بیماران و خانواده ها، آموزش و مشاوره درباره درمان دریافت می کنند؟
- ✓ آیا مفاد آموزشی موجود برای جمعیت های مد نظر، مناسب است؟

● پرونده های پزشکی:

- ✓ آیا اطلاعات به خوبی در پرونده های پزشکی ثبت می شوند؟
- ✓ کارکنان چقدر برای ثبت مراقبت از بیمار، وقت صرف می کنند؟
- ✓ آیا پرونده های پزشکی قبلی سریعاً به بخش آورده می شوند؟

نمونه پرسشهای طبق مسیری که بیمار در بیمارستان طی می نماید و باید مدنظر پرسشگران یا کارشناسان باشد در شکل صفحه بعد ارائه شده است. پرسشگران نکته های زیر را مد نظر قرار دهند:

- در صورت نیاز به فضای بیشتر برای پاسخ ها می توان یک یا چند برگ دیگر به پرسشنامه ها اضافه کرد.
- پرسشگر باید مسیر گفتگو را به نحوی هدایت کند که به اطلاعات مفید و مورد نظر دست یابد.

چارت شماره ۱ : اقامت بیمارستانی منجر به مرگ و میر .

جريان وقایع بیمار

ذیها:

فوت بیمار <ul style="list-style-type: none"> ● آیا سطوح و تعداد کارکنان در مرگ بیمار مشارکت داشت؟ ● آیا کارکنان، مدرک مناسب و شایستگی موردنیاز برای مسولیت های خود را دارند؟ ● آیا مرگ و میر ها مرتبط با یک خدمت (اقدام) خاص یا استفاده از یک وسیله ویژه بوده است؟ 	آیا پزشک جهت تشخیص مشکل بیمار حضور داشت	آیا مواد و تجهیزات ضروری موجود بودند؟ <ul style="list-style-type: none"> ● آیا کارکنان ماهر و خبره جهت انجام آزمونها / اقدامات حاضر بودند؟ 	آیا کارکنان ماهر جهت پذیرش بیمار حضور داشتند <ul style="list-style-type: none"> ● آیا اطلاعات لازم در هنگام نیاز موجود بود؟ 	آیا بیمارستان به حتی در دسترس ده است؟ (مثلما زبودن درها، دسترسی، اتفاق اورژانس) آیا وسایل حمل و نقل در دسترس بوده است؟
--	--	---	--	---

فرایندها:

<ul style="list-style-type: none"> ● آیا درمان یا مراقبت ارایه شده، مناسب با وضعیت بیمار بوده است؟ ● آیا درمان یا مراقبت ارایه شده، در مرگ بیمار مشارکت داشته است؟ 	<ul style="list-style-type: none"> ● آیا یک ارزیابی سریع و کامل، طبق دستورالعمل انجام گرفت؟ ● آیا تشخیص مناسب صورت گرفته است؟ 	<ul style="list-style-type: none"> ● آیا آزمون ها و اقدامات طبق دستورالعمل بیمارستان انجام گرفت؟ ● آیا نتایج سریعاً به پزشک اطلاع داده شد؟ 	<ul style="list-style-type: none"> ● آیا سریعاً برای بیمار اقدامات طبق دستورالعمل بیمارستان انجام گرفت؟ ● آیا نتایج سریعاً به پزشک اطلاع داده شد؟ 	<ul style="list-style-type: none"> ● آیا ارجاع مناسب و به هنگام صورت گرفت؟
--	---	--	---	---

فرم شماره ۱ : جمع آوری اطلاعات مربوط به زمان فوت:

- این فرم برای آن گروه از مرگهایی که کمیته تعیین کرده است و توسط پرسشگرانی که توسط کمیته تعیین شده اند تکمیل و به دبیر کمیته ارائه می شود. این فرم شامل اطلاعات زیر می باشد:
- کد کمیته مرگ و میر: منظور شماره ای است که کمیته مرگ و میر توسط دبیر کمیته به هر مرگی که قرار است بررسی شود اختصاص می دهد
- علت فوت بر اساس گواهی فوت ثبت می شود
- سیر بیماری شامل شرح وضعیت بیمار در طی روزهای آخر درمان و یا بستری
- آخرین تشخیص و مراقبتهاي انجام شده انتهایی برای بیمار در قبل از فوت
- مشاهدات از پیرامون متوفی شامل: تجهیزات، داروها، کارکان شرکت کننده در مراقبتها
- گزارش جامعی از عملیات احیای بیمار طبق چک لیست بررسی وضعیت احیاء که توسط کمیته تهیه می شود

فرم شماره ۱

بررسی اقدامات و مراقبتهای انجام شده در مراحل انتهاهای قبل از فوت

نام مرکز:

علت مستقیم فوت:

علت زمینه ای فوت:

شماره پرونده:

بخش بستری:

تاریخ و ساعت فوت:

تاریخ و ساعت ورود:

جنس: مرد زن

کد کمیته مرگ و میر:

وضعیت بیمار هنگام پذیرش و ورود به بخش:

کمبودها و ضعفهای احتمالی	کد پرسنل	اقدامات انجام شده	وضعیت بیمار

حضور پزشک و شروع مراقبت پزشکی:

اگر در هر کدام از فرایندهای مراقبت تاخیری وجود داشته است قید شود: در انتقال:

سایر موارد:

شروع مراقبت پرستاری:

انجام خدمات تشخیصی:

کد و امضاء تکمیل کننده فرم

فرم شماره ۲ : مصاحبه با کارکنان فنی بیمارستان در خصوص رخدادهای مرتبط با متوفی:

- این فرم برای آن گروه از مرگهایی که کمیته تعیین کرده است و توسط پرسشگرانی که توسط کمیته تعیین شده اند تکمیل و به دیگر کمیته ارائه می شود. در تکمیل این فرم باید موارد زیر را مدنظر داشت:
  - فاصله زمانی از پذیرش بیمار تا انجام اولین معاينه پزشک یا ماما و شروع مراقبتها
  - وضعیت متوفی در اولین معاينه شامل شکایات وی، علائم مشاهده شده در معاينه و تشخیص احتمالی در نظرگرفته شده؛
  - تعیین عنوان و مدرک اولین فردی که بیمار را ملاقات کرده،
  - سابقه بیمار؛
  - اولین تشخیص و مراقبتهای انجام شده؛
  - سیر علائم بیماری شامل شرح وضعیت بیمار در طی روزهای درمان و یا بستری؛
  - علت اصلی (زمینه ای) فوت از نظر مصاحبه شونده؛
  - تجهیزات و کمبودها بر حسب مشکل متوفی، سالم بودن تجهیزات و ثبت کمبودهای مشاهده شده از نظر پرسنل درمانی مورد مصاحبه.

فرم شماره ۲

مصاحبه با کارکنان فنی مرکز

نام مرکز

شماره پرونده:

بخش بستری:

جنس: مرد زن

کد کمیته مرگ و میر:

ضعفها و کمبودهای احتمالی	کد پرسنل	شرح مراقبتهاهای انجام شده

حضور پزشک و شروع مراقبت پزشکی:

اگر در هر کدام از فرایندهای مراقبت تاخیری وجود داشته است قید شود: در انتقال:

سایر موارد:

شروع مراقبت پرستاری:

انجام خدمات تشخیصی:

کد و امضاء تکمیل کننده فرم

فرم شماره ۳ : مصاحبه با اطرافیان متوفی

مصاحبه و جمع آوری اطلاعات برای خویشاوندان متوفی غم انگیز است و باید با توجه به عزادار بودن خانواده و اظهار همدردی با غم آنان هدف از مصاحبه و اهمیت همکاری آنها در کاهش مرگهای مشابه برای خانواده توضیح داده شود. این فرم برای آن گروه از مرگهایی که کمیته تعیین کرده است و توسط پرسشگرانی که توسط کمیته تعیین شده اند تکمیل و به دبیر کمیته ارائه می شود. برای مثال در مرگهای بخش اورژانس توسط مسئول علمی یا پرستاری یا دبیر کمیته مرگ اورژانس و یا در شیفت عصر و شب توسط سوپر وایزر تکمیل شود.

۱- رخدادهای مرتبط با فوت بیمار از زمان ورود به بیمارستان تا هنگام فوت نظیر:

- زمان وقیت پزشکان

زمان انجام اقدامات پرستاری

زمان انجام اقدامات پاراکلینیک

میزان رضایتمندی از خدمات ارائه شده و سایر سوالاتی که به روشن شدن رخداد کمک نماید.

۲- علت فوت بیمار از نظر همراه

۳- چه کاری باید انجام می شد تا بیمار فوت نکند.

پرسشگرانی که برای این منظور انتخاب می شوند باید درایت و مهارت لازم را داشته باشند تا از ایجاد تنشهای احتمالی پیشگیری شود:

فرم شماره ۳

مصاحبه با اطرافیان بیمار

نام مرکز

شماره پرونده:

بخش بستری:

جنس: مرد زن

کد کمیته مرگ و میر:

ضعفها و کمبودهای احتمالی	نسبت	نظر اطرافیان متوفی

حضور پزشک و شروع مراقبت پزشکی:

اگر در هر کدام از فرایندهای مراقبت تاخیری وجود داشته است قید شود: در انتقال:

سایر موارد:

شروع مراقبت پرستاری:

انجام خدمات تشخیصی:

کد و امضاء تکمیل کننده فرم

فرم شماره ۴ : اطلاعات اقتباس شده از پرونده پزشکی

این فرم می باشد با توجه به پرونده متوفی و توسط کارشناسانی که از قبل کمیته تعیین کرده است تکمیل و به دبیر کمیته ارائه شود. انتظار می رود اسناد پزشکی در خصوص موارد زیر کامل بشد:

- ثبت دقیق وضعیت بیمار و شرح حال پزشکی وی، همراه با ثبت تاریخ و ساعت ملاقات و نام و نام خانوادگی فرد معالج،

- ثبت تمامی اقدامات انجام شده برای بیمار در پرونده بیمارستانی وی، همراه با نام و نام خانوادگی فرد اقدام کننده و تاریخ و ساعت اقدام انجام شده،

وجود کلیه سوابق مهم پزشکی شامل آزمایشها درخواست های مشاوره، برگ شرح عمل در اسناد پزشکی بیمار نکته: درصورت نبود هر یک از موارد فوق در بررسی اسناد پزشکی، اطلاعات ناقص محسوب میشود.

مواردی که باید از پرونده استخراج شوند عبارتند از:

- اقدامات مهم انجام شده و وضعیت جسمانی بیمار به ترتیب ساعت و روز، ثبت گردیده و به جای نام مراقبت کننده، کد وی درج شود.
شرح وضعیت بیمار از بد و ورود و در زمانهای انتقال: شامل علائم مشاهده شده و شکایات بیمار و ... است.

- اقدامات انجام شده: ثبت اقدامات مهم درمانی جهت بیمار شامل درمان دارویی با ذکر نام دارو، تزریق خون، انجام آزمایشات مورد نیاز (خون و ادرار، رادیولوژی، سونوگرافی) مشاورهای تخصصی انجام شده و ارجاع از مرکز درمانی به سایر مراکز است.

نتیجه براساس پرونده:

تیم کارشناسی پس از بهره گیری از اطلاعات (مدارک پزشکی، مصاحبه با کارکنان فنی و اطرافیان متوفی) باید با همکاری با دبیر کمیته مرگ و سایرین ، گزارش مرگ را تدوین نمایند. نکات کلیدی دریافت شده باید به ترتیب زمان و محل به صورت داستان مرگ باز نویسی شود این امر سبب میشود تا علل زنجیره ای مرگ راحت تر بررسی شود . در این گزارش باید نکات زیر ثبت شود: مشخصات کلی متوفی – شرح مختصری از سابقه بیماریها و مراقبتها قبلي – اقدامات انجام شده و مراقبتهاي طول مدت بستری – هر نوع اشکال در پرسشگری، جمع آوری و ثبت اطلاعات در انتهای گزارش مرگ – کارشناس پرونده بايستی نظر خود را در مورد علت زمینه ای و علت مستقیم منجر به مرگ، تاخیرهای صورت گرفته و عوامل قابل اجتناب منجر به فوت در گزارش بیان نماید.

ضعفهای و کمودهای احتمالی	اقدامات انجام شده	شرح وضعیت بیمار	تاریخ و ساعت
			قبل از ارجاع به مرکز
			در دوران بستری

کد کمیته مرگ و میر: جنس: مرد زن بخش بستری: شماره پرونده:

توضیح موارد نقص: ناقص کیفیت ثبت اسناد: اطلاعات: کامل

تووضیح موارد ناخوانا: ناخوانا خوانا

اگر در فرایند مراقبت تاخیری وجود داشته است قید شود: در انتقال:

انجام خدمات تشخیصی: شروع مراقبت پرستاری:

نام و امضاء تکمیل کننده فرم

فرم شماره ۵ : بررسی عوامل قابل اجتناب مرگ و شبکه علیت تعیین علل و عوامل موثر بر مرگ و طراحی مداخله پس از شناسایی عوامل موثر در مرگ باید عوامل بر اساس اولویت را انتخاب و در این فرم منتقل شود در این فرم برای هر یک از عوامل انتخاب شده محلی برای درج علل اصلی و برای هر علت نیز محلی برای نوشتن مداخله در نظر گرفته شده است کمیته مرگ پس از مطالعه و بررسی کلیه مطالب ذکر شده در پرسشنامه ۱ و گزارش کارشناسی باید نسبت به شناسایی عوامل قابل اجتناب و علل بروز آنها و مداخلات اقدام نماید

نام مرکز

فرم شماره ۵

عوامل قابل اجتناب و علل بروز آنها و طراح مداخلات

بخش بستری:

جنس: مرد زن

کد کمیته مرگ و میر:

مداخلات پیشنهادی	علل بروز	قابل پیشگیری		عامل قابل اجتناب
		قطعی	احتمالی	

امضای اعضای کمیته

فرم شماره ۶: جدول فعالیت تفصیلی مداخلات تعیین شده در کمیته مرگ بیمارستان

مداخلات تعیین شده در فرم برای سازماندهی منابع و برنامه ریزی برای اجرا شامل : مشخص کردن سطح مسئول مداخله، فرد مسئول اجرا، زمان یا دوره اجرا، واحد فعالیت، کل هزینه، محل تأمین اعتبار به این فرم منتقل و پس از تکمیل شدن امضای رئیس بیمارستان جهت اجرا به سطوح مربوطه ابلاغ میشود.

ضمناً سه ستون آخر فرم جهت پایش اجرای مداخلات در نظر گرفته شده که در آن تاریخ اجرا و اینکه اجرا در زمان مقرر انجام شده یا خیر مشخص میشود همچنین در صورت عدم اجرا یا تأخیر ذکر علت آن ضروری است .

نام مرکز

فرم شماره ۶

جدول فعالیت تفصیلی مداخلات تعیین شده در کمیته مرگ بیمارستان

عنوان مداخله:

واحد مسئول اجرا:

مربوط به مصوبه کمیته مرگ و میر تاریخ:

پایش اجرا				محل اجرا	محل تامین اعتبار	هزینه مورد نیاز	زمان یا دوره اجرا	مسئول اجرا	فعالیت
نافر ضد اجرا	اجرا بود	عدم اجرا بود	کل	نیاز در زان مقصر					